

OCHŁODZIĆ SIĘ (23) *vb pf*

się (18), się (5).

Oba o jasne.

inf ochłodzić się (9). ◇ *fut 1 sg* ochłodzę się (1). ◇ *praet 2 sg m* -ś się ochłodził (1). ◇ *3 sg m* ochłodził się (2). *f* ochłodziła się (1). ◇ *con 1 sg m* bym się ochłodził (2). ◇ *3 sg m* by się ochłodził (2). *f* by się ochłodziła (2). ◇ *2 pl m pers* byście się ochłodziłi (1). ◇ *part praet act* ochłodziwszy się (2).

Sł stp s.v. ochłodzić, Cn notuje, Linde XVI w. s.v. ochłodzić.

1. Oziębic się, stać się chłodniejszym, ochłonąć z gorąca; zaspokoic pragnienie; sitim explere Mącz; refrigerari Cn (5) : Oltrea albo ten małzyk chce vżywać lepszego powietrza: wylezie z fkorupy aby fie ochłodził na wietrze *FalZioł* IV 38a; Refrigerato et extincto calore, Ochłodziwfy fie. *Mącz* 137a, 397c; Dobra żono/ day mi trochę wody/ [...] Bym prágnienie vfmierzył/ y też fie ochłodził/ Bom od fłońcá vtrapión/ á nogi też fchodził. *HistHel* B2.

ochłodzić się czym (1): ZapMaz II G 97/89 cf W przeciwstawieniu.

W przeciwstawieniu: »zagrzać się ... ochłodzić się« (1): Nie mogę teraz iść, bom się zagrzał, muszę się truneczkiem ochłodzić. *ZapMaz II G 97/89.*

2. Doznać ulgi; przen (18) :

a) Doznać ulgi w cierpieniu fizycznym, odpocząć; refocillari, refrigerari Vulg (6) : dáli mu chlebá áby iadł/ y pił wodę/ [...] wftąpił zász weń duch iego/ y ochłodził fie [*reversus est spiritus eius et refocillatus est*]: bo iusz był nieiadł chlebá/ áni wody pił/ trzy dni y trzy nocy. *Leop 1.Reg 30/12*; Przetoż ty Orle więcey fie nie vkázuy/ [...] áby fie ochłodziłá wfyłtká ziemiá [*uti refrigeretur omnis terra*] y przywrociłá fie wyzwolóna z twoiey gwałtowności *Leop 4.Esdr 11/40*; ZE Gdańfká Flis wędrując/ gdy fobie nádchodził/ Stąpił we wsi do kárczmy/ áby fię ochłodził. *KochFr 134; WyprPl C.*

Zwrot: »ochłodzić się po pracy [czym], od prac« [*szyk zmienny*] (1:1): Remittere animum curis, Popuścić ftáránia/ ochłodzić fie od prac. *Mącz 227a*; Tóžem fie sfátigował/ zam máło dżis zchodził/ Radbym fie czym po pracy Alberte ochłodził. *WyprPl C.*

b) Doznać ulgi w cierpieniu psychicznym, pocieszyć się; refrigerari Vulg (12) : *Leop Ps 38/14*; Relaxare animum et dare se iucunditati, Ochłodzić fie y dáć fie ná dobrą myśl. *Mącz 186c; KochPs 58.*

ochłodzić się kim, czym (5): Bo gdyby vftáwicznie nád Theologią/ Mieli fiedzyeć ábo też nád Philizophią/ Snadźby im pod czás mogłá táka pilność fzkodzić/ By fie inemi pímy nie mieli ochłodzić. *HistLan F5, Cv; RejZwierc 173*; A w oney fwey frogiey męce/ rozciągnawfy fwoie ręce/ wołá, podźcież moi mili/ byście się mną ochłodziłi. *ArtKanc D8v; GosłCast 25.*

W porównaniu (1): A już dziekuy zmyfli prawej Za taky Dęcret łalkawy Bos fyę prawie fnacz ochłodził Bys fyę też znowu narodzył *RejKup ee2v.*

Frazy: »ochłodziła się dusza [czyja]« (1): Gdy fię co vkradł [*lege: wkradł*] miedzy fwe zakonniki/ ochłodziła fie duřzá iego *SkarŻyw 334.*

»myśl, umysł się ochłodzi (a. ochłodzić się mogł)« (1:1): Aby fie też fmutna myśl czáfem ochłodziłá/ Ale nie tá coby w złość ludzi przywodziłá. *RejWiz 163; Mącz [169]a.*

Szeregi: »ochłodzić się albo pocieszyć« (1): A chęzli się theż czym ochłodzić álbo pocieszyć/ ázafz nie naydziesz onych rofkofznych histhoriy o dziwnych íprawach onych ludzi Rycerfkich á ludzi powážnych/ kthorym się y podziwować/ y z ich dziwnych ípraw vciefzyć się możesz. *RejZwierc* 173.

»ochłodzić się i pokój mieć« (1): quando animus eorum laxari indulgerique potuisset, Gdy się vmyśl ych ochłodzić y pokoy nieyáki mieć mógl. *Mącz* [169]a.

Synonimy: 1. *ostudzić się, oziębic się.*

Formacje współrdzenne cf CHŁODZIĆ SIĘ.

Cf **OCHŁODZENIE**